

Czwartek, 29 kwietnia 2021 r.

P9_TA(2021)0155

Sytuacja związana z pandemią COVID-19 w Ameryce Łacińskiej**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie pandemii COVID-19 w Ameryce Łacińskiej (2021/2645(RSP))**

(2021/C 506/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej,
- uwzględniając oświadczenie Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z 11 marca 2020 r., w którym COVID-19 uznano za pandemię,
- uwzględniając oświadczenie WHO z 30 stycznia 2020 r. w sprawie pandemii COVID-19 jako zagrożenia zdrowia publicznego o zasięgu międzynarodowym,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 listopada 2020 r. w sprawie wpływu środków stosowanych w odpowiedzi na pandemię COVID-19 na demokrację, praworządność i prawa podstawowe ⁽¹⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Banku Inwestycyjnego pt. „Działalność EBI w 2020 r. – Ameryka Łacińska i Karaiby”,
- uwzględniając sprawozdania opublikowane przez Panamerykańską Organizację Zdrowia (PAHO),
- uwzględniając sprawozdanie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) z listopada 2020 r. pt. „COVID-19 w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach – przegląd działań rządów w odpowiedzi na kryzys”,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 8 kwietnia 2020 r. w sprawie światowej reakcji UE na COVID-19 (JOIN(2020)0011),
- uwzględniając orędzie o stanie Unii Europejskiej ogłoszone przez przewodniczącą Komisji Ursulę von der Leyen w dniu 16 września 2020 r.,
- uwzględniając oświadczenie wysokiego przedstawiciela Josepa Borrella z 5 maja 2020 r. wydane w imieniu Unii Europejskiej na temat praw człowieka w czasach pandemii koronawirusa,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie światowej reakcji na COVID-19 pt. „Drużyna Europy” z 8 czerwca 2020 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 17–21 lipca 2020 r. w sprawie planu odbudowy i wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027,
- uwzględniając konkluzje Rady z 13 lipca 2020 r. w sprawie priorytetów UE na 75. posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych w temacie „Dążenie do multilateralizmu oraz silnej i skutecznej ONZ, która przynosi korzyści wszystkim”,
- uwzględniając rezolucję z 25 listopada 2020 r. w sprawie wpływu pandemii COVID-19 na politykę zagraniczną ⁽²⁾,
- uwzględniając oświadczenie współprzewodniczących Europejsko-Latynoamerykańskiego Zgromadzenia Parlamentarnego (EuroLat) z 5 listopada 2020 r. w sprawie kompleksowej wspólnej strategii UE oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów na rzecz łagodzenia skutków pandemii COVID-19,
- uwzględniając oświadczenie współprzewodniczących EuroLat z 30 marca 2020 r. w sprawie pandemii COVID-19,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0307.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0322.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.

Czwartek, 29 kwietnia 2021 r.

- uwzględniając wspólny komunikat Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych z 14 grudnia 2020 r. będący wynikiem nieformalnego posiedzenia z udziałem ministrów UE-27 oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej ds. Ameryki Łacińskiej i Karaibów (ECLAC) pt. „Social Panorama of Latin America 2020” [Przegląd kwestii społecznych w Ameryce Łacińskiej 2020], opublikowane w 2021 r.,
 - uwzględniając 27. iberoamerykański szczyt szefów państw i rządów, który odbył się 21 kwietnia 2021 r. w Andorze, oraz wygłoszone po nim oświadczenie,
 - uwzględniając sprawozdania roczne Rady dla Parlamentu Europejskiego na temat wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0204/2020),
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka oraz inne traktaty i instrumenty ONZ dotyczące praw człowieka,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Deklarację praw ludów tubylczych ONZ z 2007 r. oraz Deklarację ONZ o obronach praw człowieka z 1998 r.,
 - uwzględniając Konwencję nr 169 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej, przyjętą w dniu 27 czerwca 1989 r.,
 - uwzględniając oświadczenia sekretarza generalnego ONZ António Guterresa i wysokiej komisarz ONZ ds. praw człowieka Michelle Bachelet z marca 2020 r. w sprawie zniesienia sankcji wobec krajów walczących z pandemią,
 - uwzględniając prezentację wygłoszoną przez wysoką komisarz ONZ ds. praw człowieka Michelle Bachelet w Fiocruz w dniu 15 kwietnia 2021 r.,
 - uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 września 2015 r., a także cele zrównoważonego rozwoju,
 - uwzględniając art. 144 ust. 5 oraz art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że stosunki między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami mają strategiczne i kluczowe znaczenie; mając na uwadze, że Ameryka Łacińska jest jednym z regionów najbardziej dotkniętych pandemią COVID-19; mając na uwadze, że w Ameryce Łacińskiej mieszka 8,4 % ludności świata, ale obecnie na ten region przypada ponad jedna piąta zgonów spowodowanych koronawirusem na całym świecie;
- B. mając na uwadze, że reakcja na pandemię COVID-19 jest zróżnicowana na całym świecie, w tym w Ameryce Łacińskiej; mając na uwadze, że wszystkie kraje ogłosiły ogólny stan wyjątkowy;
- C. mając na uwadze, że obecnie priorytetem musi być odbudowa zaufania do zdolności instytucji wielostronnych do podejmowania globalnych działań, a to poprzez poczynienie postępów w dyskusjach na temat inicjatywy WTO na rzecz handlu i zdrowia w kontekście COVID-19 i związanych z nią produktów medycznych;
- D. mając na uwadze, że niszczycielskie skutki pandemii COVID-19 po obu stronach Atlantyku wymagają ścisłej współpracy między WTO, WHO, instytucjami ONZ i Bankiem Światowym, co ma zasadnicze znaczenie dla przezwyciężenia kryzysu i zapewnienia solidarności; mając na uwadze, że konieczna jest globalna i skoordynowana reakcja, aby stawić czoła ogromnym wyzwaniom związanym z odbudową w jej aspekcie ekologicznym, cyfrowym i związanym ze zrównoważonym rozwojem, a także że odbudowa ta winna mieć charakter inkluzywny, postępować w sposób sprawiedliwy i gwarantować odporność;
- E. mając na uwadze, że skutki pandemii i polityki prowadzonej w odpowiedzi na nią zwiększyły potrzeby państw regionu w zakresie płynności niezbędnej do poradzenia sobie z fazą zagrożenia; mając na uwadze, że czynniki te doprowadziły do wzrostu poziomu zadłużenia, a rządy stoją w obliczu zwiększonych wydatków publicznych, co wiąże się z ryzykiem niewykonania zobowiązań; mając na uwadze, że zwiększony dostęp do płynności i redukcja zadłużenia muszą być powiązane ze średnio- i długoterminowymi celami w zakresie rozwoju, a tym samym z inicjatywami na rzecz lepszej przyszłości;
- F. mając na uwadze, że w ramach inicjatywy COVAX koordynowanej przez Globalny Sojusz na rzecz Szczepionek i Szczepień (GAVI), koalicję na rzecz innowacji dotyczących gotowości na wypadek wystąpienia epidemii (CEPI) oraz Światową Organizację Zdrowia do tej pory wykonano ok. 38 mln szczepień; mając na uwadze, że istnieje wyraźna potrzeba zwiększenia zdolności produkcyjnych i dystrybucyjnych w ramach inicjatywy COVAX;

Czwartek, 29 kwietnia 2021 r.

- G. mając na uwadze, że pierwsza runda przydziałów COVAX na dostawy szczepionek obejmuje 31 krajów Ameryki Łacińskiej i Karaibów, które w nadchodzących miesiącach powinny otrzymać ponad 27 mln szczepionek;
- H. mając na uwadze, że celem inicjatywy COVAX jest promowanie i zapewnienie globalnego dostępu do bezpiecznych, skutecznych i przystępnych cenowo szczepionek wysokiej jakości; zwraca uwagę, że w 2021 r. w ramach COVAX zabezpieczono szczepionki dla zaledwie 20 % ludności świata, w związku z czym należy zwiększyć produkcję i dystrybucję szczepionek zarówno w Europie, jak i w Ameryce Łacińskiej;
- I. mając na uwadze, że Ameryka Łacińska rozpoczęła rok 2020 jako region na świecie charakteryzujący się największą skalą nierówności, a sytuacja ta uległa jedynie pogorszeniu w czasie pandemii; mając na uwadze, że do końca 2020 r. wskaźnik ubóstwa wzrósł do 209 mln, co oznacza dodatkowe 22 mln osób żyjących w ubóstwie, natomiast liczba osób żyjących w skrajnym ubóstwie wzrosła o 8 mln do łącznej liczby 78 mln osób; mając na uwadze, że wskaźniki nierówności w regionie pogorszyły się wraz ze wskaźnikami zatrudnienia i aktywności zawodowej, zwłaszcza w przypadku kobiet, ze względu na pandemię COVID-19 i pomimo nadzwyczajnych środków ochrony socjalnej, jakie zainteresowane państwa przyjęły w celu powstrzymania tego zjawiska;
- J. mając na uwadze, że COVID-19 w sposób nieproporcjonalny wywiera negatywny wpływ na kraje i grupy o niskich i średnich dochodach oraz kraje i grupy rozwijające się, które znajdują się w trudnej sytuacji, w tym kobiety i dziewczęta, osoby starsze, mniejszości i społeczności autochtoniczne, a to z kolei niweczy dotychczasowe osiągnięcia zdrowotne i rozwojowe, a tym samym utrudnia osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju;
- K. mając na uwadze, że kryzys spowodowany pandemią COVID-19 pogłębił nierówności w traktowaniu kobiet i mężczyzn; mając na uwadze, że Ameryka Łacińska ma jeden z najwyższych na świecie wskaźników przemocy uwarunkowanej płcią, wskaźniki te wzrosły w czasie pandemii, a środki izolacji doprowadziły do wyraźnego nasilenia się przemocy domowej, do wzrostu liczby gwałtów i do częstszych przypadków kobietobójstwa; mając na uwadze, że podczas pandemii zdrowie seksualne i reprodukcyjne nie było traktowane priorytetowo, co stanowi poważną przeszkodę dla korzystania z prawa do zdrowia oraz zagraża życiu kobiet i dziewcząt w regionie;
- L. mając na uwadze, że ludy tubylcze zostały silnie dotknięte przez COVID-19 z powodu niewystarczającego dostępu do czystej wody, urządzeń sanitarnych, usług zdrowotnych, świadczeń socjalnych oraz braku odpowiednich pod względem kulturowym mechanizmów ochrony ich praw do zdrowia i źródeł utrzymania;
- M. mając na uwadze, że w niektórych krajach Ameryki Łacińskiej, podobnie jak w wielu częściach świata, pandemia COVID-19 jest również wykorzystywana jako pretekst do stosowania represji oraz niewspółmiernego ograniczania zgromadzeń i działalności opozycji politycznej i społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że środki przyjmowane przez rządy często naruszają wszystkie podstawowe prawa człowieka, w tym obywatelskie prawa polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalne osób znajdujących się w najbardziej niepewnej sytuacji; mając na uwadze, że ograniczenia wynikające z pandemii COVID-19 wpływają również na wolność wypowiedzi;
- N. mając na uwadze, że praca dziennikarzy w regionie stała się trudniejsza w wyniku środków związanych z pandemią COVID-19 pod względem ograniczonego dostępu fizycznego i zmniejszonego kontaktu z władzami, zwłaszcza w odniesieniu do ich roli w zwalczaniu coraz powszechniejszej dezinformacji; mając na uwadze, że dezinformacja w internecie, fałszywe informacje i pseudonauka są wielką siłą napędową pandemii w Ameryce Łacińskiej, co stanowi część „infodemii”, jak ujęła to Światowa Organizacja Zdrowia; mając na uwadze, że konkretne przykłady tego zjawiska sięgają od znachorów i cudownych „lekarstw” na COVID-19 po ataki polityczne i kampanie nienawiści wobec niektórych społeczności i mniejszości; mając na uwadze, że media społecznościowe odgrywają istotną rolę w rozpowszechnianiu dezinformacji i pseudonauki;
- O. mając na uwadze, że niektóre rządy zostały szczególnie skrytykowane za podążanie niebezpiecznymi ścieżkami politycznymi w związku z pandemią COVID-19, kiedy wykazały sprzeciw wobec regionalnych i lokalnych inicjatyw sanitarnych, między innymi grożąc wysłaniem wojska w celu likwidacji lokalnych blokad i ograniczeń, oraz zostały oskarżone o ignorowanie podstawowych wytycznych WHO, najlepszych praktyk w zakresie zarządzania pandemią i opartych na nauce wytycznych dotyczących zdrowia publicznego;
- ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie niszczycielskim wpływem pandemii COVID-19 zarówno na kontynent europejski, jak i latynoamerykański, oraz wyraża solidarność ze wszystkimi ofiarami i ich rodzinami, a także ze wszystkimi osobami dotkniętymi kryzysem zdrowotnym, gospodarczym i społecznym;
 - wyraża głęboką wdzięczność pracownikom medycznym za ich służbę w regionie w warunkach wysokiej presji i ryzyka związanego z zagrożeniem koronawirusem;

Czwartek, 29 kwietnia 2021 r.

3. wzywa rządy obu regionów, instytucje UE i organy integracyjne Ameryki Łacińskiej do zacieśnienia dwustronnej współpracy regionalnej oraz do poprawy gotowości i zdolności reagowania, zadbania o lepszą ochronę dochodów, a także lepszy dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej i skuteczniejsze zarządzanie powszechnymi programami szczepień;
4. wzywa UE i jej państwa członkowskie do współpracy z władzami krajów Ameryki Łacińskiej znajdujących się w potrzebie oraz do uruchomienia unijnego mechanizmu ochrony ludności i innych funduszy solidarnościowych zgodnie z wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2021–2027 w celu opanowania pandemii; wzywa ponadto Komisję do wykorzystania programu „Horyzont Europa” oraz innych programów i funduszy UE w celu wspierania współpracy naukowej między krajami Ameryki Łacińskiej a UE, zwłaszcza w dziedzinie zdrowia i innowacji; z zadowoleniem przyjmuje nowe inicjatywy w zakresie regionalnej współpracy w dziedzinie zdrowia, takie jak utworzenie ponadnarodowego instytutu ds. chorób zakaźnych;
5. wzywa wszystkie kraje i rządy do zapewnienia bez zbędnej zwłoki swobodnego dostępu do szczepionek dla całej populacji, zabezpieczenia wystarczających zapasów szczepionek, promowania sprawiedliwego dostępu do nich oraz jak najszybszego prowadzenia kampanii szczepień, które są obecnie w toku; proponuje w tym celu wzmocnienie regionalnych lub subregionalnych mechanizmów koordynacji w celu usprawnienia zaopatrzenia w szczepionki i ich skutecznej dystrybucji oraz zintensyfikowania badań na rzecz wsparcia ich opracowywania i produkcji;
6. wzywa społeczność międzynarodową, by zwiększyła wysiłki na rzecz wzmocnienia zdolności dystrybucyjnych inicjatywy COVAX oraz by wsparła pełne finansowanie zobowiązania do zakupu z wyprzedzeniem COVAX;
7. uznaje wiodącą rolę, jaką UE i jej państwa członkowskie odgrywają w wysiłkach na rzecz zapewnienia sprawiedliwego i równego dostępu do bezpiecznych i skutecznych szczepionek w krajach o niskich i średnich dochodach za pośrednictwem mechanizmu COVAX, co obejmuje niedawne ogłoszenie dodatkowego wkładu finansowego w wysokości 500 mln EUR, dzięki czemu wkład UE w inicjatywę COVAX wynosi łącznie 1 mld EUR w postaci bezpośrednich dotacji i gwarancji; zauważa, że ponieważ Komisja, Europejski Bank Inwestycyjny i państwa członkowskie UE zadeklarowały ponad 2,2 mld EUR na rzecz instrumentu COVAX, UE jest jednym z głównych ofiarodawców pomocy finansowej z COVAX;
8. wzywa kraje Ameryki Łacińskiej do udostępnienia szczepionek wszystkim osobom, bez względu na ich status migracyjny, do podjęcia pilnych działań w celu szerszej dystrybucji szczepionek wśród nielegalnych migrantów i uchodźców oraz osób pracujących w sektorze nieformalnym i mieszkających w nieformalnych osiedlach, a także do umożliwienia osobom nieposiadającym krajowego dokumentu tożsamości zarejestrowania się w celu zaszczepienia się bez opóźnień administracyjnych; w związku z tym pochwała takie działania, jak statut tymczasowej ochrony dla migrantów wenezuelskich w Kolumbii lub trwającą operację relokacji „Operação Acolhida” w Brazylii;
9. odnotowuje, że według WHO kilka krajów w regionie posiada potencjalne możliwości produkcji szczepionki COVID-19, które mogłyby zostać zwiększone, gdyby dokonano transferu technologii;
10. wzywa rządy do utrzymania najwyższego poziomu poszanowania praw człowieka przy stosowaniu środków ograniczających w odpowiedzi na szerzenie się COVID-19; domaga się zadbania o to, by środki podjęte w odpowiedzi na stan zagrożenia zdrowia były proporcjonalne, konieczne i niedyskryminujące; potępia środki represji przyjęte podczas pandemii, rażące naruszenia praw człowieka i nadużycia wobec ludności, w tym nadmierne użycie siły przez państwo i siły bezpieczeństwa;
11. wzywa wszystkie zainteresowane strony do nasilenia walki z dezinformacją, fałszywymi informacjami i pseudonauką w internecie; wzywa rządy obu regionów oraz organizacje międzynarodowe do zainicjowania rozmów z platformami internetowymi w celu znalezienia skutecznych rozwiązań problemu „infodemii”; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie PortalCheck.org, nowego internetowego centrum zasobów dla weryfikatorów informacji w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, którego celem jest przeciwdziałanie dezinformacji dotyczącej COVID-19 przy wsparciu Unii Europejskiej; zauważa jednak, że rządy powinny powstrzymać się od wykorzystywania walki z dezinformacją do tłumienia wypowiedzi politycznych i ograniczania podstawowych wolności obywatelskich;
12. wzywa Komisję i ESDZ do szczególnego zaangażowania się w transfer wiedzy, działania i planowanie w zakresie reagowania kryzysowego w oparciu o obecne wnioski ustawodawcze UE, takie jak rozporządzenie w sprawie transgranicznych zagrożeń zdrowia, aby pomóc krajom Ameryki Łacińskiej w lepszym przygotowaniu się na wypadek przyszłych pandemii;
13. wyraża ubolewanie z powodu silnego upolitycznienia pandemii COVID-19, w tym negacjonistycznej retoryki lub bagatelizowania powagi sytuacji przez szefów państw i rządów, oraz wzywa przywódców politycznych do odpowiedzialnego działania w celu zapobieżenia dalszej eskalacji; postrzega kampanie dezinformacyjne związane z pandemią jako niepokojące i wzywa władze do zidentyfikowania i prawnego ścigania podmiotów dopuszczających się takich działań;

Czwartek, 29 kwietnia 2021 r.

14. wzywa UE i jej państwa członkowskie oraz wszystkie państwa Ameryki Łacińskiej do poparcia masowej emisji specjalnych praw ciągnięcia (SDR) Międzynarodowego Funduszu Walutowego w celu zwiększenia płynności krajów tego regionu w najmniej kosztowny sposób oraz do poparcia rozszerzenia zakresu inicjatywy G-20 na rzecz zawieszenia obsługi długu (DSSI) na kraje o średnim dochodzie;

15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Wiceprzewodniczącemu Komisji/ Wysokiemu Przedstawicielowi Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, Europejsko-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu oraz władzom i parlamentom krajów Ameryki Łacińskiej.
